

EINDELIJK!

STRUCTUUR EN VOEDERWAARDE IN ÉÉN

NutriFibre

GRASS TECHNOLOGY, BY BARENBRUG

De combinatie van structuur en voederwaarde is de succesfactor van NutriFibre.
Aan de basis hiervan staat zachtbladig rietzwenkgras.

NutriFibre kuilgras is de perfecte ruwvoerbron voor de moderne veehouderij. Koeien blijven gezond doordat ze meer herkauwen en hierdoor optimaal speeksel produceren. Pensverzuring treedt dan niet op. In combinatie met de hoge voederwaarde van het kuilgras zijn koeien gezonder en geven ze meer melk met hogere gehalten. De NutriFibre technologie zit in **milkwoy** NutriFibre.

 BARENBRUG
Groot in Gras

Tom Willems 0474 10 78 09 • Gilles Callens 0475 24 31 19
Pieter Vos 0473 79 25 42 • Bauduin Namur 0475 24 24 09
www.barenbrug.be

Weet u wat uw koe vreet?

 BARENBRUG

Nieuw inzicht

Het aantal melkkoeien op de bedrijven gaat toenemen en ook het produceren van meer melk loont nu het melkquotum is afgeschaft. We zullen daarom zien dat ondernemers de komende jaren anders tegen graslandmanagement gaan aankijken. Meer opbrengst per hectare zal nodig zijn om het groeiend aantal koeien ook de extra liters melk te laten geven.

Wanneer percelen vernieuwd worden, zal opbrengst een belangrijk kenmerk zijn waarop een grasmengsel wordt beoordeeld. Mengsels met zachtbladig rietzwenk – dat wortelt tot 105 centimeter diep en geen mineraal verloren laat gaan – zal enorm aan belangstelling winnen. Nog meer dan nu gaan ondernemers kiezen voor het inzaaien van typische maaipercelen met maximale opbrengsten.

Milkway•NutriFibre, met daarin zachtbladig rietzwenk is daarvoor het meest ideale mengsel. In jaar twee tot jaar tien na inzaai geeft dit mengsel maar liefst 30 procent meer opbrengst per jaar dan een standaard mengsel met Engels raaigras. Groot bijkomend voordeel van de enorme opbrengst is de verbeterde mineralenkringloop. Onze adviseurs onderzoeken graag, samen met u, de mogelijkheden op uw bedrijf.

Tot slot wil ik nog onze innovatie vermelden: het gehele Milkway-assortiment is vernieuwd. Voor elke bedrijfssysteem en voor elke grondsoort hebben we voor u een passende oplossing. In het nieuwe assortiment is ook bloeisyndronisatie toegepast. De bloeidata binnen mengsels liggen vanaf dit seizoen heel dicht tegen elkaar aan. Hierdoor kunt u beter het juiste moment kiezen voor maaien en inscharen. Een vernieuwing die past bij de moderne melkveehouderij waarbij arbeidsgemak en een constante hoge melkproductie samen moeten gaan.

Ik wens u een mooi grasseizoen toe.

Bastiaan Barenbrug

Goede grasteelt: laagste voerkosten, hoogste mineralenefficiëntie

Weet u wat uw koe vreet?

Met 11 cent per kg melk wordt ongeveer een derde van de melkopbrengst besteed aan voer, blijkt uit boekhoudcijfers. Inzicht in wat uw koe vreet is essentieel voor melkveehouders voor besparing op voerkosten een maximale melkgift. Het juiste graslandmanagement helpt daarbij.

Nu de koppels koeien groter worden na het afschaffen van het melkquotum, moeten we met z'n allen het begrip graslandmanagement opnieuw definiëren. Immers, structuur in het werk en een constante voeropname zijn uitermate belangrijk om het werk op de boerderij gedaan te krijgen en de dieren maximaal te laten presteren.

Structuur, energie en eiwitgehalte*

	eiwit	suiker	celwanden (NDF)
Blad	22-30%	5-8%	45-55%
Pseudostengel	11-12%	20-25%	48-52%
Bloeistengel	10-12%	11-12%	65-68%

* Verschillende rassen Engels raaigras geoogst bij 3.500 kg / ds bij normale bemesting.
Bron: Onderzoek Barenbrug Research i.s.m. Wageningen Universiteit

Nog meer dan vroeger is voor een goede beweiding het realiseren van voldoende groeitrappen essentieel. Met goede groeitrappen kan steeds gras van dezelfde kwaliteit en hoeveelheid aan de weidende koeien aangeboden worden. De melkproductie kan zo ongestoord door gaan. De volledige eerste snede op hetzelfde moment maaien, heeft voor een goede beweidingstrategie niet de voorkeur. Hierdoor worden er met de tweede snede onvoldoende groeitrappen gemaakt, waardoor het grasaanbod voor beweiding te veel wisselt.

Een ideale opbouw van groeitrappen gebeurt wanneer de eerste snede in drie fases wordt gemaaid. Waar normaal gesproken bij maaien een opbrengst van 3.500 kg droge stof per hectare wordt aangehouden, mag die bij de eerste snede wat hoger zijn omdat het voorjaarsgras veel blad ontwikkelt en geen stengel en aar. Door de eerste snede te maaien bij 2.500, 3.500 en 4.500 kg ds, ontstaan er al vroeg in het seizoen drie groeitrappen.

Wanneer elke groeitrap daarna ook een andere stikstofgift krijgt toegediend (variërend van 30 tot maximaal 70 kg N) ontstaan er negen groeitrappen. Hiermee heeft de melkveehouder een ideaal sturingsmiddel in handen om de beweiding vanaf de tweede snede vorm te geven.

Inscharen bij 1.700 kg ds

Het optimale beweidingrendement wordt gerealiseerd bij 1.700 kg ds. Dit is als het Engels raaigras 17 centimeter hoog staat. Bij deze hoeveelheid gras staat er een ideale verhouding van structuur, eiwit en energie in het gras, waarvan de koeien perfect melk kunnen geven. Staat er meer dan 1.700 kg ds in het weiland - maar is voor deze meeropbrengst geen extra kunstmest gestrooid - dan neemt de voederwaarde af. Enerzijds doordat het aandeel ruw eiwit in het gras lager is, anderzijds doordat het gras een hoger aandeel structuur (celwanden) bevat.

Een voorbeeld: Engels raaigras dat 21 centimeter hoog staat, en bemest is voor een opbrengst van 1.700 kg, bevat 20 procent minder eiwit. Dit gras zal eerder in de aar komen waardoor ook de voederwaarde daalt en koeien geven hiervan minder melk met een lager eiwitpercentage. Een lager aandeel eiwit in het gras compenseren kan met het voeren van eiwithoudende grondstoffen (zoals soja), echter dit is een dure optie. Wanneer koeien worden ingeschaard bij een lagere grashoogte dan 17 centimeter, kan dit gecompenseerd worden met het voeren van iets meer mais. Mais is op de meeste bedrijven ruim voorhanden.

Elke dag zelfde samenstelling

Een ander belangrijk item bij beweiden is dat koeien elke dag gras eten van dezelfde samenstelling en niet de ene dag het blad en de andere dag de stengel of pseudostengel (stengel waaruit

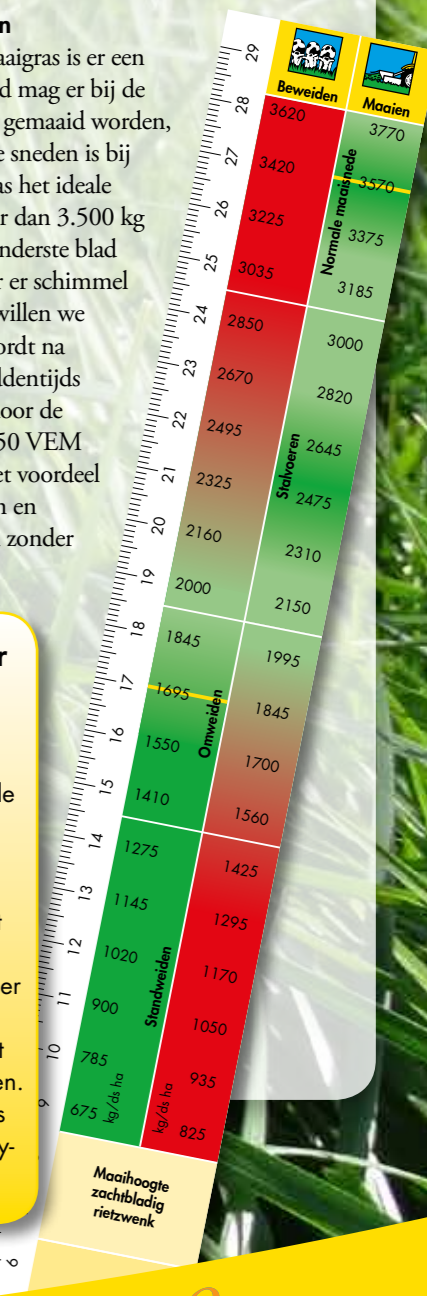
het blad groeit). De reden hiervoor is dat blad, pseudostengel en bloeistengel een wisselende voederwaarde hebben (zie kader). Stengel en pseudostengel bevatten ruim de helft minder eiwit maar wel meer dan de dubbele hoeveelheid suiker. De bloeistengel bevat op zijn beurt weer een derde deel meer celwanden (NDF) dan blad en pseudostengel. Melkveehouders kunnen daarom het beste voor een beweidingssysteem kiezen waarbij de koeien dagelijks de gehele grasplant opvreten zodat de samenstelling van het rantsoen zo veel mogelijk gelijk blijft. De beste beweidingstrategieën zijn daarom stripgrazing en siëstabeweiding.

Optimaal maaimoment kiezen

Ook voor maaien van Engels raaigras is er een optimaal moment. Zoals gezegd mag er bij de eerste snede wat eerder en later gemaaid worden, maar bij de tweede en volgende sneden is bij een opbrengst van 3.500 kg gras het ideale moment aangebroken. Bij meer dan 3.500 kg (grashoogte 27 cm) sterft het onderste blad van Engels raaigras af waardoor er schimmel onder in het gewas komt. Dit willen we natuurlijk voorkomen. Ook wordt na 20 mei de bloeistengel van middentijds Engels raaigras zichtbaar waardoor de voederwaarde met minimaal 150 VEM afneemt. Late rassen hebben het voordeel dat ze minder snel doorschieten en daardoor langer blijven groeien zonder dat ze VEM verliezen.

Graslandhoogtemeter

Barenbrug heeft een graslandhoogtemeter ontwikkeld die in één oogopslag aangeeft wat de ideale grashoogte is voor standweiden, omweiden, zomerstalvoeding en maaien. Op de achterkant van de meter staan de correctiefactoren voor onder andere een dichte zode, het aandeel kruiden en het aandeel tetraploïde grassen. De graslandhoogtemeter is te bestellen bij uw Milkway-dealer.

Barenbrug vernieuwt grasmengsels blijvend grasland

Nieuwe Milkway-mengsels: voor elk melkveebedrijf een passende oplossing

Barenbrug heeft het assortiment weidemengsels voor blijvend grasland vernieuwd. Voor elk weideplan biedt de nieuwe Milkway-reeks een passende oplossing.

Het tijdperk van melkquotum is voorbij. Melkveebedrijven in Vlaanderen groeien. Ook de keuzes die ondernemers maken veranderen. Waar de ene melkveehouder kiest voor groei en het opstallen van zijn koeien - en alle weides maait - kiest een ander bewust, of gestuurd door zijn zuivelfabriek, voor weidegang. Als we ons daarnaast beseffen dat er natuurlijke bedrijfsverschillen zijn, en de gronden waarop koeien geweid worden in bijvoorbeeld De Kempen veel anders zijn dan in West-Vlaanderen, dan kan het niet anders dat weilanden in de toekomst op veel verschillende manieren uitgebaat gaan worden.

Voor Barenbrug is deze ontwikkeling reden om het productenassortiment totaal te vernieuwen en aan te passen aan de nieuwe wensen. De nieuwe Milkway-reeks voor blijvend grasland bestaat uit zeven mengsels. Daarnaast heeft Barenbrug de mengsels Tornado 2 en Tornado 3 in het pakket, voor tijdelijk grasland. Het complete gamma vindt u op www.barenbrug.be/milkway. Hieronder geven we u alvast een overzicht van de nieuwe Milkway-reeks.

Milkway•Top Silo

Milkway•Top Silo is een mengsel voor blijvend grasland dat speciaal is samengesteld voor een maximale opbrengst bij maaien gedurende vele jaren. De sleufsilos op uw bedrijf puilen uit met dit mengsel. Milkway•Top Silo bestaat voor 100 procent uit late Engels raaigras rassen (70% tetra, 30% diplöid). Door de hoge roestresistentie van Milkway•Top Silo komen er minder schimmels in de graskuil. De standvastigheid en de wintervastheid van de tetraploïde rassen zorgen ervoor dat onkruiden zoals kweekgras, paardenbloem en muur bijna geen krijgen zich te ontwikkelen.

Milkway•Beweiden

Het unieke aan het graszaadmengsel Milkway•Beweiden is het groeiritme van de verschillende rassen. Deze zijn zo op elkaar zijn afgestemd dat het gewas tijdens het hele groeiseizoen iedere 28 dagen een nieuwe snede produceert (zie kader Bloeisynchronisatie). Percelen met Milkway•Beweiden zijn geschikt voor zware betreding en daardoor uitermate geschikt voor toepassing rondom de stal of voor melkveebedrijven met een intensief beweidingssysteem. De dichte zode en de goede wintervastheid voorkomen dat onkruiden en slechte (onkruid) grassen zich kunnen ontwikkelen.

Milkway•Smakelijk

Milkway•Smakelijk is geschikt voor beweiden en maaien. Dit blijvend

grasland blinkt uit in zijn smaak omdat er gebruik gemaakt is van de beste tetraploïde rassen in combinatie met timothee. Graskenners noemen timothee de mayonaise op de frieten. Milkway•Smakelijk bloeit gelijktijdig. Koeien geven gemiddeld 1 liter melk per dag meer met dit mengsel. Niets voor niets staat Milkway•Smakelijk voor de hoogste melkproductie uit gras. Een weide met Milkway•Smakelijk produceert het hele jaar, dus ook in het najaar, smakelijk gras.

Milkway•Meers

Het grasmengsel Milkway•Meers start al vroeg in het voorjaar met groeien. Dit komt door de aanwezigheid van de grassoorten beemdlangbloem en timothee. Voor de productie van iedere kilo gras verdampt 350 kg water. Milkway•Meers zorgt er dus voor dat koude natte gronden vroeg in het seizoen droog zijn en daardoor over een betere draagkracht beschikken. Beemdlangbloem geeft het gras ook extra structuur en droge stof in de eerste twee snedes.

Milkway•Vleesvee

Vleesvee heeft voor optimale groei en vleesaanzet een rantsoen nodig met veel eiwit. Echter, de kleine pens en de trage spijsvertering van vleesvee beperken de opname. Milkway•Vleesvee produceert daarom een gewas met een hoge drogestofpercentage en dus een hoge opname. Omdat in Milkway•Vleesvee de grassoorten kropbaar en rietzwenk zijn verwerkt is het eiwitgehalte per kg vers gras ook hoog.

Milkway•NutriFibre

Door de toepassing van zachtbladig rietzwenk bevat Milkway•NutriFibre veel structuur. Structuurrijk voer voorkomt pensverzuuring en houdt koeien gezond.

Zachtbladig rietzwenk heeft ook de hoogste opbrengst per hectare. Dit komt onder andere omdat het diep wortelt (tot

Bloeisynchronisatie in alle Milkway-mengsels

Alle Milkway-mengsels zijn voorzien van bloeisynchronisatie. Dit betekent dat de bloeidatum van de verschillende rassen binnen een Milkway-mengsel niet veel verschillen. Gras komt gelijktijdig in bloei en heeft over het gehele jaar een gelijkmatige groei. De opbrengst wordt hiermee beter voorspelbaar en te managen. Dit past bij de moderne melkveehouderij waar arbeidsgemak en een constante hoge melkproductie belangrijk zijn.

105 centimeter diep). Milkway•NutriFibre haalt voedingsstoffen en vocht diep uit de bodem waardoor het gewas tijdens droge periodes door blijft groeien. De opbrengst ligt vanaf het jaar na inzaaien op maar liefst 18.000 ton droge stof per hectare.

Milkway•Doorzaai

Milkway•Doorzaai kiemt al bij een bodemtemperatuur van 6° Celsius. Milkway•Doorzaai heeft daardoor de hoogste slagingskans bij doorzaai en inzaai vroeg in het voorjaar of laat in het

najaar. De snelle kieming en vestiging van Milkway•Doorzaai voorkomt de ontwikkeling van onkruiden zoals ruwbeemd en straatgras. De partijen waaruit Milkway•Doorzaai is samengesteld hebben Premium kiem Quality. Dit houdt in dat alleen de 15 procent beste graszaden van de koude test van een graszaadpartij gebruikt worden.

Alle mengsels op barenbrug.be

Ga voor de volledige informatie over alle grasmengsels naar www.barenbrug.be/milkway.

Smaakindex voorspelt hoeveel gras een koe vreet

Omdat smaak en voeropname steeds belangrijker worden, heeft Barenbrug de Smaakindex ontwikkeld. Hiermee is vooraf te voorspellen in welke mate de weide bijdraagt aan een hogere voeropname.

Van een zeer smakelijke weide vreet een koe gemiddeld 1 tot 2 kg droge stof per dag meer. Daarvan geeft ze 2,5 tot 5 liter melk extra per dag, zonder dat ze meer krachtvoer nodig heeft. Voor een constante hoge opname is de smaak van gras dus een belangrijk gegeven. Barenbrug heeft daarom een Smaakindex ontwikkeld. Hierin zijn de drie belangrijkste smaakkenmerken in een bepaalde verhouding meegenomen, te weten: **winterhardheid**, **standvastigheid** en **roestresistentie**. Weilanden waarin grassen staan die sterk scoren op deze onderdelen, worden door koeien het best gevretten.

Winterhardheid

30 procent van de Engelse raaigrassen scoort minder dan een 7 voor winterhardheid. Een zode met deze rassen wordt bij een stevige winter flink uitgedund. Op de open plekken vestigen onkruidgrassen zich zoals ruwbeemd en straatgras. Deze rassen hebben naast een lage opbrengst ook een mindere smaak. Onkruidgrassen zijn te herkennen aan de witte voetjes (zie ook de GraslandApp). Ze

wortelen ondiep, kunnen daardoor slecht tegen droogte en worden vaak met wortel en al uit de zode getrokken tijdens het weiden. Nadeel hiervan is ook dat er veel zand in de koeienmaag komt.

Standvastigheid

Standvastig gras helpt om een smakelijke zode te behouden. Onkruid en onkruidgrassen hebben immers licht nodig om te kiemen en te groeien. Kweek, ruwbeemd, straatgras, paardenbloem en muur zijn hier voorbeelden van. Een ras dat een 8 of meer scoort, heeft zo'n dichte zode dat onkruiden veel minder kans krijgen zich te vestigen. De mat blijft dus uit de goede grassen bestaan en gaat veel langer mee.

Roestresistentie

Roest in gras is funest voor de smaak én voor de opname. In de koeienpens zitten namelijk bacteriën die het voer verteren. Deze bacteriën worden geremd in hun ontwikkeling als ze in aanraking komen met de schimmels die roest in gras veroorzaken. De rassen Dromara en Barcampo scoren een 9 voor roestresistentie. Dit betekent dat ze ongevoelig zijn voor roest. Pensbacteriën kunnen met deze rassen, ook in het najaar, ongeremd hun werk blijven doen zodat de grasopname hoog blijft.

Timothee en laat tetraploïd Engels raaigras het smakelijkst

De smaakindex wordt bepaald binnen een soort en binnen een vroegheidsgroep. Binnen deze soorten zijn de laat bloeiende rassen het smakelijkst en vaak het meest verteerbaar. Het smakelijkste gras is Timothee. Dit ras scoort een 10. Vervolgens komt laat bloeiend tetraploïd Engels raaigras (9+) gevolgd door laatbloeiend diploïd Engels raaigras (9).

Meer smaaktips

Naast raskenmerken zijn er nog enkele andere zaken waarmee een melkveehouder aan de slag kan wanneer hij de smaak van gras en de voeropname wil verhogen. De belangrijkste daarbij is onkruidbestrijding. Onkruiden als kweek en ridderzuring verlagen de smaak van de weide. In de wei vreet een koe nog om deze onkruiden heen, maar in het ruwvoer op stal kan de koe niet meer selecteren. Het gevolg is dat de opname omlaag gaat wanneer deze onkruiden in het rantsoen aanwezig zijn.

Onkruiden(grassen) zoals ruwbeemd, straatgras en muur behouden tevens een hoog vochtgehalte. Koeien die vreten van gras of ruwvoer waarin deze soorten zitten zullen minder droge stof opnemen

waardoor de melkgift daalt. Muur heeft verder als nadeel dat het een grote bron van boterzuur is, wat ook de smaak negatief beïnvloed. Het bestrijden van onkruiden, en eventueel doorzaaien van weides met nieuwe grassen, is een weldaad voor de smaak van de weide.

Voldoende zout

Daarnaast komt gebrek aan zout (natrium) regelmatig voor op percelen waar vele jaren mais heeft gestaan en in weiden waarop alleen in het vroege voorjaar drijfmest wordt uitgereden. Kijk op uw grondanalyse of het natriumgehalte op peil is. Als dit onder de norm is, kunt u natriumchloride bijstrooien. Ook een synchrone bloeidatum in grasmengsels werkt positief op smaak en opname. Het gras kan altijd op het juiste moment gemaaid worden zodat de minder smakelijke stengels niet de overhand krijgen.

Tot slot kan het grasmengsel verrijkt worden met echte smaaksensaties, zoals timothee. Smaakproeven bewijzen het keer op keer dat timothee zowel in geur als in smaak uitstekend scoort.

Smaakindex op rassenlijst

Op de website van Barenbrug is de Smaakindex toegevoegd aan de rassenlijst. Ga hiervoor naar www.barenbrug.be.

Nu doorzaaien geeft grootste slagingskans

Milkway•Doorzaai kiemt al bij 6 graden Celsius

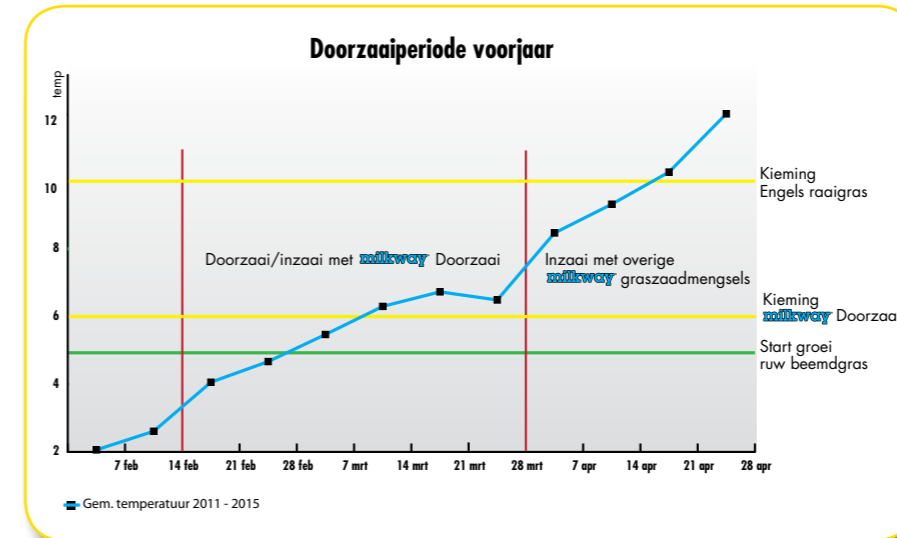
Omdat Milkway• Doorzaai al kiemt bij 6 graden Celsius is eind februari doorzaaien het ideale moment. Er is dan veel vocht aanwezig waardoor het doorzaaien altijd slaagt. Ook de onkruiddruk blijft hierdoor laag. Dit voorjaar is dat extra belangrijk omdat straatgras en muur gedurende de zachte winter veel zaden hebben geproduceerd.

Het voorjaar is een uitstekend moment om de graslanden te verbeteren zodat er meer ruwvoer gewonnen kan worden. Wanneer het doorzaaien goed aanslaat, leveren de tweede tot en met de vijfde snede veel extra gras op. Dit betekent dat de kosten van doorzaaien (gemiddeld 150 euro per hectare) al in het eerste jaar worden terugverdiend. Daarnaast verbeteren de nieuwe grassen de smakelijkheid, voederwaarde en standvastigheid, zowel in het eerste jaar als in de jaren die volgen.

Lage temperaturen

De slagingskans van doorzaaien is met het mengsel Milkway•Doorzaai van Barenbrug maximaal. Milkway•Doorzaai kenmerkt zich door een snelle opkomst en vestiging bij extreem lage temperaturen. Het ras Barflip kiemt en vestigt zelfs al bij 6 graden Celsius. De grasmat groeit dus ook bij lage temperaturen snel dicht. Milkway•Doorzaai is daarom bij uitstek het ideale mengsel om de weilanden in februari en maart door te zaaien.

Onkruidbestrijding

Om maximaal te profiteren van de voordelen van doorzaaien is voorafgaand wieden aan te bevelen. Een wiedege verwijdert minder diep wortelende onkruidgrassen, zoals ruwbeemd en straatgras. Gezien de relatief hoge temperaturen van afgelopen winter – en de kans op een explosieve groei van onder andere muur – is dit voorjaar een onkruidbestrijding te overwegen. Eerst wieden, daarna onkruid bestrijden en vervolgens doorzaaien is dit jaar een efficiënte en snelle methode om de kwaliteit van een weide te herstellen.

Snel interessant

Doorzaaien van weides is wellicht eerder aan de orde dan u denkt. Omdat de winter niet streng is geweest, hebben straatgras en andere onkruiden (zoals muur) lang kunnen groeien en veel zaad voortgebracht. Doorzaaien is dus ook interessant bij weides die er op het oog nog redelijk uitzien, maar snel door onkruid(grassen) overwoekerd kunnen worden.

Daarnaast is de samenstelling van de grasmat belangrijk bij de keuze voor doorzaaien. Ruwbeemd is zo'n gras dat het weiland er op het oog goed uit laat zien maar in werkelijkheid een onkruidgras is met een slechte opbrengst. Om u te helpen bij het beoordelen van het weiland heeft Barenbrug de GraslandApp ontwikkeld. In een paar eenvoudige stappen leert u uw weides beoordelen op slechte grassen. Met de GraslandApp kunt u zonder twijfel besluiten of uw grasland aan vernieuwing toe is. Ga hiervoor naar www.barenbrug.be/graslandapp.

Een ander ras dat een groot aandeel vormt in het Milkway•Doorzaai mengsel is Dromara. Dit ras is het beste tetraploïde Engels raaigras van de Rassenlijst. Hiermee krijgen veehouders, naast een snel herstel van de zode, ook de garantie voor een zeer smakelijke weide die jaarlijks meer droge stof per hectare levert. Op de website van Barenbrug staat de complete Aanbevelende Rassenlijst. Ga hiervoor naar www.barenbrug.be/veehouderij.

Maak bij het doorzaaien in ieder geval gebruik van een machine met een aandrukrol. Die zorgt er voor dat het zaad stevig in de grond ligt waardoor de wortels beter bij het vocht kunnen en de kieming snel verloopt. De rol maakt tevens de grond vlak. Een vlakke bodem zorgt voor een beter maaibeeld en minder verontreiniging met zand bij de volgende maaibeurten.

Milkway•Doorzaai voor doorzaaien en inzaaien bij lage bodemtemperaturen

- Doorzaaien voor meer ruwvoer.
- Snelle kieming en vestiging bij lage bodemtemperaturen 6°C.
- Hoge voederwaarde en grasopbrengst.
- Lange levensduur.

Derogatie, hoog eiwitgehalte, smakelijk, besparing kunstmest

Gras-klover biedt veel voordelen

Vanaf dit jaar komt de teelt van gras-klover in aanmerking voor derogatie. Dat is gunstig voor de mestafzet. Maar klover heeft veel meer te bieden. Het heeft een hoog eiwitgehalte en een goede smaak waarvan koeien veel liters melk geven. Daarnaast bespaart gras-klover op de aankoop van krachtvoer en kunstmest.

Besparing op kunstmest

Witte klover laat per ton gewas 25 kg stikstof achter in de bodem en rode klover 40 kg. Deze stikstof haalt de klover uit de lucht en is dus gratis. Bij 6 ton klover geeft dit een extra aanvoer van 150 kg stikstof per hectare waarvoor geen kunstmest gekocht hoeft te worden. Door de eigen stikstofvoorziening stijgt het eiwitgehalte van gras – zelfs bij 14 ton droge stof - van 11 naar 17 procent.

Op 25 juni 2015 keurde het Europees nitraatcomité de Vlaamse derogatieaanvraag goed. Hierdoor krijgen landbouwers ook in MAP 5 de mogelijkheid onder voorwaarden meer dierlijke mest te gebruiken. Nieuw is dat gras-klover ook in aanmerking komt voor derogatie. Bij enkel witte klover moet het mengsel uit minstens 10 procent klover bestaan. Bij rood en witte klover moet het mengsel uit minstens 20 procent klover bestaan. Om in aanmerking te komen voor derogatie moet er in alle gevallen minstens 30 kg gras-klover uitgezaaid worden, en moet er meer gras dan klover in het mengsel zitten.

Op percelen met gras-klover kan er dus vanaf dit jaar 250 kg stikstof uit dierlijke mest toegediend worden in plaats van 170 kg vorig jaar. Naast het bemestingsvoordeel zijn er ook veel voedingstechnische voordelen om gras-klover in te zaaien. Het belangrijkste is het hoge eiwitgehalte in het gras zodat melkveehouders

kunnen besparen op de aankoop van krachtvoer en eiwitrijke grondstoffen. Daarnaast kan gras-klover beter tegen droogte en vinden koeien het mengsel smakelijker. In combinatie met 5 kg droge stof uit snijmais, leidt de hogere opname tot ruim 1 liter melk extra per koe per dag.

Aandeel constant houden

De kunst van het telen van gras-klover is er voor te zorgen dat het aandeel klover in het weiland gedurende het gehele groeiseizoen tussen de 30 en 50 procent ligt. Dan is de melkgift per koe en per hectare het hoogst. Het bijsturen van het aandeel klover is makkelijker dan gedacht. Begin met een goed klaverras of een goed gras-klavermengsel. Het Barenbrug-mengsel Alice, met witte cultuurklover, is al jaren een bewezen topper. Het ras is eenvoudig te 'managen' omdat het gelijk opgroeit met gras. Hierdoor gaat het net als de grasmat makkelijk tien jaar mee.

Witte klover kan echter in sommige gevallen gaan woekeren. Dit komt voornamelijk door fout graslandgebruik. Wanneer gras kort gemaaid wordt (4 centimeter of korter) of te intensief begraasd, kan klover gaan overheersen. Ook het oogsten van zware sneden (meer dan 4 ton droge stof per hectare) geeft klover de mogelijkheid sterk te concurreren met gras. Andersom wordt de grasgroei te veel gestimuleerd bij hoog maaien (7 centimeter of meer) of kort beweiden. Het beheer van een gras-kloverweide is dus het zoeken naar een evenwicht bij de beweidingduur en het maaimoment.

Het 'managen' van rode klover is eveneens een kwestie van het maken van de juiste keuzes. Rode klover heeft het voordeel dat het veel massa vormt en dat het niet uitstoelt. Het is een ideale klover voor in maaiweides. Een jonge graszode met rode klover verdraagt echter geen berijding

met zware machines. Wacht daarom met injecteren tot er twee snedes gemaaid zijn. Nadeel van rode klover is dat het maar drie jaar meegaat en slecht tegen beweiding kan. Drie dagen per maand beweiden is het maximum. Kijk voor meer informatie op KlaverKlimaat.nl.

Eisen klover aan grond

Klavers stellen speciale eisen aan de grond. Het organischestofgehalte mag niet hoger zijn dan 10 procent. De pH op zand moet boven de 5,2 liggen, op klei moet de pH zelfs 6,5 zijn. Klover is ook gevoelig voor kaliumgebrek. Het kaligehalte, maar ook het fosfaatgehalte, moet minimaal voldoende zijn. Een drijfmestgift of een extra kaliumgift in augustus zorgt ervoor dat de klover niet verdwijnt. Het inzaaien vergt eveneens extra aandacht. Gras-klover zaaien lukt het beste van april tot eind augustus. Zaai daarbij ondiep: 0,5 tot 1 centimeter. Dieper zaaien is de belangrijkste reden voor een slechte opkomst.

Secuur werken bij het oogsten van gras-klover voorkomt dat de kwaliteit van de zode verslechtert of dat de extra voedingswaarde verloren gaat. Stel de maaier daarom op de juiste hoogte af, schud en wiers zo min mogelijk en voorzichtig. Doe het mengsel daarna niet te droog in de kuil. Een drogestofpercentage van 40 is optimaal. Bij meer droge stof neemt het veldverlies toe tot 20 procent omdat de kloverbladeren verschrompelen en gemakkelijk afbreken. Als het gras toch te droog is geworden, wiers dan in de dauw, in de avond of in de morgen. Kloverbladeren plakken dan beter aan het gras, waardoor het toch in de wiers terecht komt.

Eiwitpremie gras-klover

Melkveehouders die klavermengsels gebruiken kunnen zich ook inschrijven voor de eiwitpremie van de overheid van 450 euro per hectare gras-klover. Ga hiervoor naar de site van het departement Landbouw & Visserij en vul in het zoekvenster in 'subsidie teelt van vlinderbloemigen'.

Zachtbladig rietzwenk hoge opbrengst, efficiënt met mineralen

Zachtbladig vs. hardbladig rietzwenk

Traditioneel rietzwenk heeft een zeer hoge opbrengst (vooral vanaf jaar 1 na inzaaien) en houdt die enorme opbrengst over vele jaren vast. Nadeel van traditioneel rietzwenk is de harde bladeren. Die komen de smaak en de opname niet ten goede. Barenbrug is de enige plantenveredelaar die erin geslaagd is om traditioneel rietzwenk te veredelen naar zachtbladig rietzwenk. Deze nieuwe generatie rietzwenk heeft zijn enorme opbrengst behouden, is smakelijk, heeft een hoog eiwitgehalte én heeft een hoge voederwaarde. Mengsels met zachtbladig rietzwenk zijn te herkennen aan de aanduiding NutriFibre en zijn de ideale ruwvoerbron voor de moderne melkveehouderij.

Zachtbladig rietzwenk is het beste gras voor benutting van mineralen. Het combineert een enorme hoge opbrengst met een diep wortelstelsel dat alle voedingsstoffen oppikt.

Het optimaliseren van de mineralenbenutting op een melkveebedrijf kan op meerdere facetten. Het belangrijkste is de stikstofbenutting in de bodem. Hier is veel winst te behalen. Sommige bedrijven weten 90 procent van de stikstofmineralen te benutten terwijl anderen niet verder komen dan 30 procent. Bij de benutting van fosfaat lopen deze getallen uiteen van 50 tot 100 procent.

Het bedrijfsmanagement dat de veehouder aan de dag legt, is de meest bepalende factor wat betreft het benutten van mineralen. Goed bodembeheer, graslandmanagement, ruwvoerwinning en in- en uitkuilmanagement, voorkomen dat mineralen verloren gaan. Melkveehouders die dit goed in de vingers hebben, kunnen hun bedrijf verder ontwikkelen via een hogere gewasopbrengst (lees: hogere melkproductie) bij dezelfde hoeveelheid aangewende mest.

De winst die melkveehouders kunnen boeken met hun grond is veel groter dan het vergroten van de mineralenbenutting in de koe. Neem stikstof. Koeien benutten 20 tot 30 procent van dit mineraal. De rest verlaat de koe weer via de mest. Onderlinge spreiding tussen bedrijven is niet groot. De conclusie is dan ook: concentreer uw inspanningen op de bodem met een goed grasland- en ruwvoermanagement.

NutriFibre in Milkway•NutriFibre

- Betere benutting van mineralen in de bodem.
- Minder aankoop eiwitrijke producten – lees fosfor – door eiwitrijk gewas.
- Laag fosfaatgehalte in de mest door betere penswerking.

Mest met laag fosfaatgehalte

Zachtbladig rietzwenk brengt structuur in het rantsoen. Door de extra herkauwactiviteit produceert de koe meer speeksel dat de penswerking ten goede komt. Hierdoor kunnen koeien meer fosfaat uit ruwvoer omzetten in melk en vlees en is het fosfaatgehalte in de mest lager. Voor u als melkveehouder heeft dit als positieve bijkomstigheid dat u meer kuubs mest kunt uitrijden op eigen land. Mengsels met zachtbladig rietzwenk zijn te herkennen aan de aanduiding NutriFibre en is toegepast in Milkway•NutriFibre. Naast een diepe worteling, hoge opbrengst en voederwaarde, brengt dit gras ook de nodige structuur in het rantsoen.

Het mengsel geeft een gezonde graszode die jarenlang meegaat. Uit proeven blijkt dat zachtbladig rietzwenk zeer wintervast is in vergelijking met andere grassoorten. Dat betekent een vlotte start in het voorjaar en een zode die geen holle plekken vertoont: de basis voor jarenlang een hoge opbrengst.

Betere mineralenbenutting

Wanneer het management op het bedrijf in orde is, kunnen melkveehouders de mineralenbenutting verder verbeteren door gebruik te maken van de juiste grasmengsels. Vooral de worteldiepte van een gras bepaalt hoeveel mineralen er benut worden. Engels raaigrassen wortelen maximaal tot een diepte van 25 centimeter. Rietzwenk wortelt veel dieper tot 105 centimeter. Rietzwenk stond in het verleden bekend om zijn hoge opbrengst, hardbladigheid en een lage voederwaarde. Barenbrug is er in geslaagd zachtbladig rietzwenk te ontwikkelen met een hoge voederwaarde (zie kader).

Wat betreft de benutting van de mineralen valt rietzwenk in zeer positieve zin op. Het grote wortelstelsel krijgt het voor elkaar om vrijwel geen mineraal verloren te laten gaan. Mengsels met zachtbladig rietzwenk realiseren dan ook een efficiëntie van 96 procent. De verschillende typen Engelse raaigrassen komen niet verder dan een efficiëntie van 40 tot 80 procent. Kortom: zachtbladig rietzwenk is gunstig voor de mineralenbenutting. Bovendien bevat zachtbladig rietzwenk een hoog eiwitgehalte – dat te verklaren is door de zeer goede benutting van de stikstof in de bodem – waardoor veehouders minder eiwitgrondstoffen hoeven aan te kopen. Ook dit is wederom weer gunstig is voor de mineralenbenutting.

Bonsilage Plus: kuilverbeteraar en broeiremmer ineen

Efficiënt omgaan met eigen ruwvoer steeds belangrijker

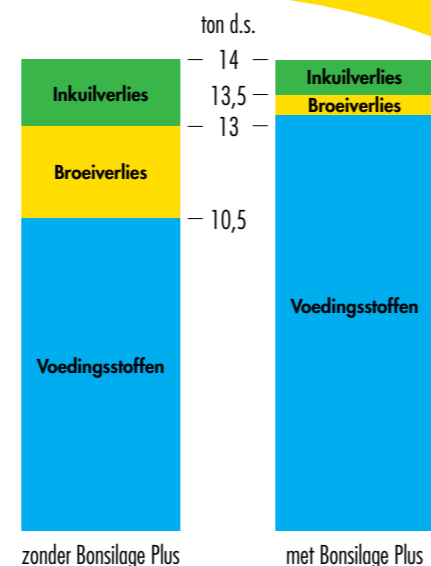
Efficiënt omgaan met eigen ruwvoer is belangrijk omdat de melkveestapel en het aantal stuks jongvee op de bedrijven groeien. Met het inkuilmiddel Bonsilage Plus gaat u broei en schimmelvorming tegen en verbetert u ook nog eens de kuil kwaliteit. Een investering die zijn geld altijd oplevert.

Onder goede omstandigheden halen melkveehouders 14 ton droge stof per hectare van hun grasland. Toch haalt slechts 11 tot 12 ton van dit voer de koeienmaag. Inkuilverliezen, broei, schimmelvorming en slechte smaak zijn hiervan de oorzaak. Met Bonsilage Plus nemen deze verliezen af, waardoor er 13,5 ton voer de maag van de koe bereikt. 1,5 ton droge stof extra per hectare - ook nog eens van een betere kwaliteit (+40 VEM en beter eiwit) - staat gelijk aan 2.000 liter melk per hectare, ofwel een besparing van ruim 500 euro per hectare aan voerkosten. Gebruik van Bonsilage Plus is daarom altijd interessant want de meerkosten over vijf sneden zijn slechts 86,80 euro per hectare. Een uitstekende investering die bovendien de gezondheid van de koeien bevordert.

1000 keer minder schimmel

Goed ruwvoer - snel ingekuuld zonder schimmel en broei - is de bron van een zorgeloos dieet van de koe. In de pens leeft immers een prachtige bacteriecultuur die verteerbare celwanden omzet naar smakelijke en kostbare melkeiwitten waarvan de koe veel melk kan geven. De groei van die bacteriecultuur moet gekoesterd worden. Dat betekent dat broei- en schimmelvorming niet aanwezig mogen zijn omdat het de groei van bacteriën fors afremt. Bonsilage Plus is een inkuilmiddel dat schimmelvorming met een factor duizend vermindert.

Betere benutting van voer met Bonsilage Plus

Naast deze conserverende eigenschap heeft Bonsilage Plus nóg een goede eigenschap: het verbetert de kuil kwaliteit. Bonsilage Plus zet suiker zeer snel om in melkzuur. Door deze snelle conservering blijft er 40 VEM meer in de kuil. De samenstelling van Bonsilage Plus is verder zo geoptimaliseerd dat de kuil drie keer meer melkzuur aanmaakt dan azijnzuur. Een koe houdt van melkzuur. Wanneer deze verhouding in de graskuil aanwezig is, stijgt de voeropname met 10 procent. Proeven met Engels raaigras door het Duitse instituut ISF Hulsberg tonen aan dat koeien 1,6 liter melk per dag meer geven wanneer de kuil behandeld is met Bonsilage Plus.

Efficiënt omgaan met eigen ruwvoer

Doordat er op dit moment gemiddeld 16 procent meer koeien op stal staan en het aantal opfokkalveren eveneens toeneemt, wordt efficiënt omgaan met voer van eigen grond steeds belangrijker. Inkuilmiddelen als Bonsilage Plus dragen hieraan bij. Goed eigen ruwvoer blijft zo de goedkoopste voerbron waarmee u op andere (kracht)voerkosten kunt besparen. Dat een goede conservering ook een positieve bijdrage levert aan een efficiënte mineralenbalans is daarbij mooi meegenomen.

Blijf investeren in gras!

Het einde van het quotumtijdperk heeft geleid tot een groei van de melkveestapel. Er werden in de eerste helft van 2015 zelfs koeien geïmporteerd om de stallen vol te krijgen en te doen wat boeren het liefste doen: koeien melken.

Toch was 2015 geen goed grasjaar. Het jaar begon koud en het duurde even voordat de grasgroei op gang kwam. Op de proefvelden voor de Rassenlijst was de opbrengst gemiddeld 12,7 ton droge stof per hectare. Dit ligt ruim onder het gemiddelde van 14 ton. De grasgroei in oktober en november is bij de 12,7 ton uiteraard niet meegerekend, maar toch, er is veel minder gras in de kuil beland.

Wanneer ik loonwerkers spreek, krijg ik echter ook te horen dat er bezuinigd wordt op het onderhoud van de weide. Gemiddeld staan er meer foute grassen in de weilanden, zeggen ze. Als ik hierbij optel dat straatgras in januari nog gewoon in bloei stond, en zaad produceerde, kunnen we er vanuit gaan dat de kwaliteit van de weilanden er in 2016 niet beter op wordt.

Toch vreemd. Meer koeien op stal en minder opbrengst en kwaliteit in de kuil. Het is hoog tijd om te investeren in gras. Doorzaaien kost slechts 150 euro per hectare en die kosten zijn in het eerste jaar al weer terugverdiend door een hogere opbrengst. Wel is het van harte aan te bevelen om van tevoren met de wiedege door het gras te gaan zodat de slechte grassoorten met korte wortels er uit getrokken worden en er ruimte is voor het nieuwe gras. Geld verdienen met deze lage melkprijs is moeilijk, maar er voor

zorgen dat er veel goed én goedkoop ruwvoer in de kuil komt, is makkelijker dan u denkt.

Succes er mee. Enne... melk ze dit jaar weer!

Tom Willems
Uw ruwvoerspecialist
Tel 0474 10 78 09

